

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту наказу Державного архіву Запорізької області
«Про затвердження Розміру плати за надання платних послуг
Державним архівом Запорізької області»

I. Визначення проблеми

Відбулися зміни в законодавстві України, в тому числі в Бюджетному Кодексі України, втратили чинність нормативні документи, що регламентують порядок надання платних послуг державними архівними установами.

У зв'язку з прийняттям наказу Міністерства юстиції України від 05.12.2024 № 3511/5 «Деякі питання надання платних послуг архівними установами», який затверджує Порядок надання платних послуг державними архівними установами та Розмір плати за надання платних послуг центральними державними архівами, втратили чинність нормативно-правові акти:

Порядок надання платних послуг державними архівними установами, затверджений наказом Державного комітету архівів України від 16 вересня 1999 року № 59, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 29 вересня 1999 року за № 659/3952;

Порядок визначення вартості платних послуг, які надаються архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів, затверджений наказом Міністерства юстиції України від 26 листопада 2021 року № 4251/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 01 грудня 2021 року за № 1554/37176;

наказ Державного комітету архівів України від 06 травня 2008 року № 82 «Про затвердження цін на роботи (послуги), що виконуються центральними державними архівними установами на договірних засадах», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 08 серпня 2008 року за № 730/15421.

На підставі наказу Державної архівної служби від 16.01.2024 № 10-НОД «Про затвердження Галузових норм часу і виробітку на основні види робіт, що виконуються в архівних установах» втратив чинність наказ Державного комітету архівів України від 08.02.2008 № 22 «Про затвердження «Типових норм часу і виробітку на основні види робіт, що виконується у державних архівних установах».

Наказ Державного архіву Запорізької області від 14 січня 2011 року № 4 «Про затвердження цін на роботи (послуги), що виконуються Державним архівом Запорізької області на договірних засадах», зареєстрований в Головному управлінні юстиції у Запорізькій області 28 січня 2011 року за № 2/1444 був розроблений на підставі вищезазначених актів чинного законодавства України, які наразі втратили чинність, а відтак застарів та не відповідає сучасності оскільки з моменту його прийняття пройшло більш ніж 14 років.

Проект наказу Державного архіву Запорізької області «Про затвердження Розміру плати за надання платних послуг Державним архівом Запорізької

області» містить суттєві зміни у порівнянні з чинним наразі наказом, зокрема щодо економічного обґрунтування цін на роботи та послуги, що виконуються Державним архівом Запорізької області на договірних засадах.

Відповідно до статті 35 Закону України «Про Національний архівний фонд та архівні установи», підпункту 12 пункту 6 Положення про Державний архів Запорізької області, яке затверджене розпорядженням Запорізької обласної державної адміністрації від 05.12.2018 № 646 «Про затвердження Положення та складу колегії Державного архіву Запорізької області», Державний архів Запорізької області (далі – Державний архів) може встановлювати ціни на роботи і послуги, що виконуються Державним архівом.

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		+

Основні групи, на які проблема справляє вплив

Прийняття акту матиме вплив на:

громадян, суб'єктів господарювання – передбачено процес отримання та оплати платних послуг;

державу – нормативно врегульовано порядок визначення вартості за надання платних послуг.

Державний архів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 07.05.1998 №639 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів» (із змінами, внесеними Постановою КМ №175 від 14.03.2018) надає наступні платні послуги за кодом надходжень (власні надходження) спеціального фонду 2501010 «Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю»:

науково-технічне опрацювання документів і справ юридичних осіб (формування та оформлення справ, підготовка їх для архівного зберігання, складення топографічних покажчиків, картонування справ);

надання інформаційних послуг (складення архівних довідок (копій, витягів) на тематичні, персональні (біографічні, генеалогічні) і майнові запити користувачів;

видання архівних довідок, копій документів, виконання запитів фізичних і юридичних осіб;

повідомлення про документи, у яких містяться відомості, що можуть бути використані державними органами, органами місцевого самоврядування та іншими зацікавленими сторонами.

Згідно із вимогою частини четвертої статті 13 Бюджетного кодексу України Державний архів може використовувати власні надходження на покриття витрат, пов'язаних з організацією та наданням послуг, що надаються згідно з його основною діяльністю. А враховуючи ціни на роботи (послуги), що виконуються Державним архівом на договірних засадах, які діють з 2011 року, Державний архів не тільки не покриває витрати спеціального фонду за власними надходженнями, пов'язані з наданням цих послуг, а ще і частково використовує для цього кошти загально фонду бюджету.

Шляхом державного регулювання передбачається розв'язати проблему покриття витрат за надання платних послуг та забезпечення першочергових потреб Державного архіву.

Отже, діючі ціни на роботи (послуги), що виконуються Державним архівом на договірних засадах, не задовольняють потреби Державного архіву. Їх зміна можлива за умови прийняття відповідного регуляторного акта.

Слід зазначити, що послуги з надання архівних довідок, необхідних для забезпечення соціального захисту громадян, надання фізичним особам для користування в читальних залах Державного архіву архівних документів, що належать державі, територіальним громадам, та архівних довідок судам, правоохоронним, контрольно-ревізійним органам України, а також юридичним і фізичним особам, які передали зазначені документи на зберігання, листів-відповідей фізичним та юридичним особам в разі відсутності в Державному архіві документів, необхідних для наведення довідки на запити державних органів та органів місцевого самоврядування, відповідно до встановлених норм та термінів, здійснюється безоплатно.

Реалізація проекту наказу Державного архіву «Про затвердження Розміру плати за надання платних послуг Державним архівом Запорізької області» (далі – проект наказу) передбачає визнання такими, що втратили чинність:

наказ Державного архіву Запорізької області від 14 січня 2011 року № 4 «Про затвердження Цін на роботи (послуги), що виконуються Державним архівом Запорізької області на договірних засадах», зареєстрований в Головному управлінні юстиції у Запорізькій області 28 січня 2011 року за № 2/1444;

Ціни на роботи (послуги) у сфері використання відомостей, що містяться в архівних документах, які зберігаються у Державному архіві Запорізької області, що виконуються Державним архівом Запорізької області на договірних засадах, затверджені наказом Державного архіву Запорізької області від 14 січня 2011 р. № 4, зареєстровані в Головному управлінні юстиції у Запорізькій області 28 січня 2011 року за № 2/1444;

Ціни на роботи (послуги) у сфері забезпечення збереженості архівних документів, їх науково-технічного опрацювання на підприємствах, в установах і організаціях, що виконуються Державним архівом Запорізької області на договірних засадах, затверджені наказом Державного архіву

Запорізької області від 14 січня 2011 року № 4, зареєстровані в Головному управлінні юстиції у Запорізькій області 28 січня 2011 року за № 3/1445.

II. Цілі державного регулювання

Основною метою регуляторного акту є затвердження економічно обґрунтованого розміру цін на платні послуги, які б відповідали потребам Державного архіву, а саме:

покращення діяльності з організації збереження, обліку та використання архівних документів, що містять відомості про діяльність фізичних і юридичних осіб, які мають наукову, історичну або культурну цінність;

прозорість в питанні правового регулювання розрахунку вартості платних послуг, які надаються Державним архівом;

якісне надання послуг з методичної і практичної допомоги юридичним особам з питань архівної справи та діловодства, використання інформації архівних документів та надання інформаційних послуг, науково-технічного опрацювання документів і справ юридичних осіб;

якісне надання інформаційних послуг (складення архівних довідок (копій, витягів) на тематичні, персональні (біографічні, генеалогічні) і майнові запити користувачів;

збільшення обсягів власних надходжень для можливості повного покриття витрат, пов'язаних з організацією та наданням послуг, що надаються згідно з його основною діяльністю;

залучення бюджетних коштів на покращення матеріально-технічного забезпечення Державного архіву.

Встановлення оновленого розміру плати за надання платних послуг, які надаються Державним архівом, дозволить, зокрема, впорядкувати питання визначення вартості цих послуг та збільшити обсяги власних надходжень для покриття витрат, пов'язаних з організацією та наданням послуг, що надаються згідно з його основною діяльністю.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів.

Як альтернативу до запропонованого регулювання можна розглянути так званий «status quo», тобто збереження чинного регулювання зазначених питань:

Вид альтернатив	Опис альтернативи
Альтернатива 1: залишення без змін чинних актів	Розмір плати за надання платних послуг не буде приведений у відповідність до чинного законодавства, що не забезпечить досягнення поставленої цілі регулювання.

Альтернатива 2: прийняття проекту наказу	Зазначений спосіб сприятиме нормативному врегулюванню питання надання платних послуг Державним архівом, зокрема встановленню рівня плати за їх надання відповідно понесених ним витрат.
--	---

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернатив	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1: залишення без змін чинного акта	Відсутні , оскільки чинні законодавчі та нормативно-правові акти не надають можливості досягти поставленої цілі.	Залишаються без змін
Альтернатива 2: прийняття проекту наказу	Високі, оскільки прийняття проекту акта забезпечить: 1) нормативне врегулювання питання визначення вартості платних послуг Державного архіву; 2) покриття витрат, пов'язаних з наданням платних послуг; 3) збільшення обсягів надходжень до спеціального фонду бюджету; 4) врахування змін в законодавстві у порівнянні з попередньою редакцією.	Зменшаться

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернатив	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1: залишення без змін існуючого акта	Відсутні , оскільки чинні розміри плати за надання платних послуг не дають можливості досягти поставлених цілей	Відповідно до нормативного акта, який встановлює розмір плати за послуги
Альтернатива 2: прийняття проекту акта	Високі , оскільки прийняття проекту акта забезпечить приведення нормативно-правового акта у відповідність до законодавства України	Відповідно до нормативного акта, який встановлює розмір плати за послуги

Цей регуляторний акт не має впливу на екологію, гендерний баланс, здоров'я, безпеку та гідність громадян.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі*	Середні*	Малі**	Мікро**	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підлягають під дію регулювання, одиниць	25	384	-	-	409
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	6	94	-	-	100

*Джерело інформації - Головне управління статистики у Запорізькій області (<https://www.zp.ukrstat.gov.ua/index.php/statystychna-informatsiia/39-statistichna-informatsiya/arkhiv-statystychnoi-informatsii/221-diialnist-pidpriemstv/755-2-2-1-21-kilkist-pidpriemstv-za-jikh-rozmirami-za-vidami-ekonomichnoji-diyalnosti-3>) станом на 01.01.2023.

**Суб'єкти малого та мікро підприємництва за отриманням платних послуг не звертаються, оскільки вони не є джерелами формування Національного архівного фонду, а також мають незначний документообіг.

Вид альтернатив	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1: залишення без змін існуючого акта	Відсутні , оскільки чинні розміри плати за надання платних послуг не дають можливості досягти поставлених цілей	Відповідно до нормативного акта, який встановлює розмір плати за послуги
Альтернатива 2: прийняття проекту акта	Високі , оскільки прийняття проекту акта забезпечить приведення нормативно-правового акта у відповідність до законодавства України	Відповідно до нормативного акта, який встановлює розмір плати за послуги

Ймовірні витрати суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва після реалізації регуляторного акта пропонуємо розглянути на прикладі платних послуг:

- складання описів справ

розділ І пункт 4.1. Розміру плати за надання платних послуг Державним архівом Запорізької області, який пропонується затвердити проектом наказу;

пункт 6. Складання описів Цін на роботи (послуги) у сфері забезпечення архівних документів, їх науково-технічного опрацювання на підприємствах, в установах і організаціях, що виконуються Державним архівом Запорізької області на договірних засадах, затверджених наказом Державного архіву Запорізької області від 14 січня 2011 року № 4, та зареєстрованих у Головному управлінні юстиції у Запорізькій області 28 січня 2011 року за № 3/1445);

- складання акта про вилучення для знищення документів, не внесених до Національного архівного фонду

розділ I пункт 4.4. Розміру плати за надання платних послуг Державним архівом Запорізької області, який пропонується затвердити проектом наказу;

пункт 7. Цін на роботи (послуги) у сфері забезпечення архівних документів, їх науково-технічного опрацювання на підприємствах, в установах і організаціях, що виконуються Державним архівом Запорізької області на договірних засадах, затверджених наказом Державного архіву Запорізької області від 14 січня 2011 року № 4, та зареєстрованих у Головному управлінні юстиції у Запорізькій області 28 січня 2011 року за № 3/1445;

- виготовлення друкованої копії архівного документа

розділ III пункт 10.1. Розміру плати за надання платних послуг Державним архівом Запорізької області, який пропонується затвердити проектом наказу;

пункт 11. Цін на роботи (послуги) у сфері використання відомостей, що містяться в архівних документах, які зберігаються у Державному архіві Запорізької області, що виконуються Державним архівом Запорізької області на договірних засадах, затверджених наказом Державного архіву Запорізької області від 14 січня 2011 року № 4, та зареєстрованих у Головному управлінні юстиції у Запорізькій області 28 січня 2011 року за № 2/1444, який складається з підпунктів:

11.1. Приймання замовлень на копіювання документів – 0,55 грн.

11.2.1. Видавання копій на документи з паперовим носієм – 1,35 грн.

11.3.1. Виготовлення одиночних копій з архівних документів на електрографічних апаратах простих (формат А4) – 0,38 грн.

Водночас зазначаємо, що організація роботи щодо науково-технічного опрацювання документів і справ може здійснюватися суб'єктами господарювання (юридичними особами) самостійно, без залучення архівних установ.

Вид альтернатив	Вигоди	Витрати, грн.
Альтернатива 1: залишення без змін чинного акта	Відсутні, ситуація не зміниться	Сума витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва за послуги: - складання описів – 94,26 ¹ - складання акта про вилучення для знищення документів, не внесених до Національного архівного фонду – 2,69 ¹ - видавання копій на документи з паперовим носієм – 2,28 ² (0,55+1,35+0,38)

Альтернатива 2: прийняття проєкту акта	Високі, оскільки прийняття проєкту наказу забезпечить передумови створення конкурентного ринкового середовища у сфері надання платних послуг Державним архівом, архівними установами, заснованими фізичними особами та/або юридичними особами приватного права	Сума витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва за послуги: - складання описів справ – 107,16 ³ - складання акта про вилучення для знищення документів, не внесених до Національного архівного фонду – 3,24 ³ - виготовлення друкованої копії архівного документа - 7,05 ³
--	---	---

¹Ціни на роботи (послуги) у сфері забезпечення архівних документів, їх науково-технічного опрацювання на підприємствах, в установах і організаціях, що виконуються Державним архівом Запорізької області на договірних засадах, затверджені наказом Державного архіву Запорізької області від 14 січня 2011 року № 4, зареєстровані у Головному управлінні юстиції у Запорізькій області 28 січня 2011 року за № 3/1445

²Ціни на роботи (послуги) у сфері використання відомостей, що містяться в архівних документах, які зберігаються у Державному архіві Запорізької області, що виконуються Державним архівом Запорізької області на договірних засадах, затверджені наказом Державного архіву Запорізької області від 14 січня 2011 року № 4, зареєстровані у Головному управлінні юстиції у Запорізькій області 28 січня 2011 року за № 2/1444

³Ціна на послугу відповідно до проєкту наказу.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 - залишення без змін чинного акта Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	Відсутні
Альтернатива 2 - прийняття проєкту акта Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	Відсутні

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Здійснено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначена за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

1 - цілі прийняття проєкту наказу, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати);

2 - цілі прийняття проєкту наказу, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться невирішеними);

3 - цілі прийняття проєкту наказу, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

4 - цілі прийняття проєкту наказу, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1: залишення без змін чинного акта	1	Проблема продовжить існувати. Надходження коштів за надання платних послуг Державним архівом відповідно до розміру плати, встановленої згідно із чинним законодавством, продовжуватиме бути нижчим витрат на їх надання.
Альтернатива 2: прийняття проєкту наказу	4	Проблема не буде більше існувати. Прийняття проєкту наказу забезпечить досягнення поставлених цілей, дозволить впорядкувати питання визначення розміру плати за надання платних послуг та збільшити обсяги власних надходжень Державного архіву, що будуть спрямовуватись на розвиток Державного архіву та покриття видатків, пов'язаних з його функціонуванням, повною мірою будуть забезпечені.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1: залишення без змін чинного акта	Вигоди відсутні	У суб'єктів господарювання та громадян витрати, пов'язані із запровадженням проєкту наказу, залишаються без змін В державному та місцевих бюджетах витрати не зміняться	Розмір плати, встановленої існуючим наказом Державного архіву за надання платних послуг, є нижчим витрат за їх надання. Залишення ситуації, яка існує на сьогодні, без змін є неможливим, оскільки залишаються невирішеними проблемні питання
Альтернатива 2: прийняття проєкту акта	У разі прийняття проєкту наказу буде врегульоване питання щодо встановлення економічно обґрунтованої ціни за надання архівних послуг	Суб'єкти господарювання та громадяни будуть сплачувати економічну обґрунтовану ціну за архівні послуги, у разі прийняття рішення про їх отримання. У Державному та місцевому бюджеті витрати не зміняться	Цей спосіб дозволить Державному архіву встановити розмір плати за надання платних архівних послуг відповідно до затрачених ним витрат. Очікується збільшення надходжень до спеціального фонду Державного бюджету

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1: залишення без змін існуючого акта	Неприйнятна альтернатива з огляду на необхідність встановлення розміру плати за надання Державним архівом платних послуг відповідно до затрачених ним витрат	Вплив зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується
Альтернатива 2: прийняття проєкту акта	Забезпечить виконання поставлених цілей. Прийняття проєкту наказу дозволить врегулювати питання надання платних послуг Державним архівом, зокрема встановить економічно обґрунтований розмір плати за їх надання	Вплив зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується. Ризики зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта відсутні

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Проєктом наказу пропонується затвердити Розмір плати за надання платних послуг Державним архівом, розроблений відповідно до вимог чинного законодавства.

Прийняття проєкту наказу дозволить досягнути поставлених цілей та розв'язати проблему невідповідності розміру плати за надання платних послуг Державним архівом та витратами, пов'язаними із їх наданням.

В результаті прийняття регуляторного акта очікується збільшення надходжень від фізичних та юридичних осіб, що дасть можливість зміцнити матеріально-технічну базу Державного архіву для забезпечення своєчасного виконання належної якості робіт (послуг) та покрити витрати, пов'язані з організацією та наданням послуг.

Порядок використання та контроль за розподілом коштів, які надійшли від надання платних послуг, здійснюється відповідно до Бюджетного кодексу України.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Зазначаємо, що суб'єкти господарювання приймають рішення про отримання платної послуги від Державного архіву самостійно. Контроль за станом упорядкування документів, які підлягають архівному зберіганню, не є предметом регулювання проекту акта.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії нормативно-правового акта необмежений у часі, що дасть змогу повною мірою вирішити проблемні питання.

Зміна терміну дії акта можлива у разі зміни нормативно-правових актів вищої юридичної сили чи законодавчих актів України, відповідно до яких розроблено проект наказу. Доповнення будуть вноситись за підсумками аналізу відстеження його результативності, внесення змін до чинного законодавства України тощо.

Термін набрання чинності проекту наказу після його офіційного опублікування відповідно до законодавства.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Основними показниками результативності проекту регуляторного акта є:

1. Обсяги надходжень до спеціального фонду бюджету.
2. Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюється дія акта (необмежена).
3. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання та громадян з основних положень акта (середній).

З цією метою проект регуляторного акта оприлюднено на офіційному вебсайті Державного архіву.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Державним архівом здійснюватимуться базове, повторне та періодичне відстеження результативності регуляторного акта у строки, встановлені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», шляхом аналізу статистичних та звітних даних за основними показниками, зазначеними у розділі VIII цього Аналізу регуляторного впливу.

Базове відстеження результативності проєкту наказу буде здійснюватися до дати набрання чинності цим актом шляхом збору від фізичних та юридичних осіб пропозицій і зауважень та їх аналізу.

Повторне відстеження планується здійснити через рік після набрання чинності регуляторним актом, за результатами якого відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження. У разі виявлення не врегульованих та проблемних питань шляхом аналізу показників дії цього акта такі питання будуть врегульовані шляхом внесення відповідних змін.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження, шляхом порівняння показників із аналогічними показниками, що встановлені під час повторного відстеження.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності - статистичні.

Відстеження результативності вищезазначеного регуляторного акта проводитиметься шляхом порівняння показників із аналогічними показниками, що встановлені під час періодичного відстеження.

Заступник директора Державного
архіву – начальник відділу
організаційно-кадрового та
матеріально-технічного
забезпечення – головний бухгалтер

Ольга ВЛАСЕНКО